

PLEJEBOLIGGARANTI 2010

En undersøgelse foretaget af TNS Gallup for Ældre Sagen

Udarbejdet af Celia Paltved-Kaznelson

21. april 2010

Projektnummer: 56885

Indholdsfortegnelse

1	DATAINDSAMLINGSMETODE OG OPNÅET SAMPLE	3
2	HOVEDKONKLUSIONER	5
3	VISITATIONSANSVARLIG	7
	3.1 Den generelle venteliste	7
	3.2 Den specifikke venteliste	9
	3.3 Plejeboliggaranti.....	14
4	BYGGESAGSANSVARLIG.....	15
	4.1 Bygning af moderne plejeboliger	16
	4.2 Tomme plejeboliger	21
	4.3 Utidssvarende boliger	22
	4.4 Ombygning til moderne plejeboliger	24
	4.5 Ombygning til moderne plejeboliger til demente	26
	4.6 Dækningsgraden blandt 80+ årige	29
	4.7 Beliggenhed af nye boliger	30
5	BILAG – BAGGRUNDSINFORMATION	33
6	BILAG - SPØRGESKEMAER	36
	6.1 Visitationsansvarlig.....	36
	6.2 Byggeansvarlig.....	41

1 Dataindsamlingsmetode og opnået sample

Ældre Sagen har ønsket at få gennemført en undersøgelse om plejeboliggaranti i de danske kommuner. Målgruppen for undersøgelsen er hhv. lederen af kommunens visitationsudvalg og den byggesagsansvarlige for byggerier af plejeboliger.

Interviewene fandt sted i perioden 25. Februar–6. April 2010 og er gennemført af Gallups telefoninterviewere (CATI-afdelingen).

Interviewene er foretaget ved, at Gallups interviewer har ringet til kommunernes hovednummer, og bedt om at tale med hhv. den byggesagsansvarlige og den visitationsansvarlige i kommunen. Interviewene er alle foretaget af udvalgte rutinerede interviewere.

Undersøgelsen er en totalundersøgelse, da vi har tilstræbt at undersøge alle mulige respondenter i populationen. Inden undersøgelsens igangsættelse vurderede Gallup, at en svarprocent på 75 var sandsynlig. Det lykkedes at få hhv. 92 % opnåelse blandt de byggesagsansvarlige og 95 % opnåelse blandt de visitationsansvarlige. Dette må vurderes som et meget tilfredsstillende resultat.

Nedenfor ses en oversigt over kommunernes (respondenternes) fordeling på regioner og svarprocenter:

Region	Antal kommuner	Antal respondenter/kommuner (Byggesagsansvarlige)	Antal respondenter/kommuner (Visitationsansvarlige)
Hovedstaden	29	23	28
Sjælland	17	17	16
Syddanmark	22	22	22
Midtjylland	19	17	16
Nordjylland	11	11	11
I alt	98	90 (92 %)	93 (95 %)

Respondenterne og kommunerne optræder som udgangspunkt som anonyme i undersøgelsen, og præcis hvilke kommuner, der således er repræsenteret, kan ikke oplyses af hensyn til denne anonymitet.

Dette er gjort under hensynstagen til, at en manglende anonymitet evt. ville kunne skræmme respondenterne væk.

2 Hovedkonklusioner

I det følgende præsenteres kortfattet undersøgelsens centrale konklusioner.

Ventelister og plejeboliggaranti

- 78 % af kommunerne har under 10 personer på den generelle venteliste. 6 % af kommunerne har over 20 personer. For den specifikke venteliste er der 60 % af kommunerne, der har over 20 personer på én eller flere specifikke ventelister.
- På den generelle venteliste har 80 % af kommunerne en længste ventetid på 2 måneder eller mindre. På de specifikke ventelister har 71 % af kommunerne en ventetid på over 2 måneder
- 70 % af kommunerne angiver, at der på de specifikke ventelister er personer, der ønsker at flytte i demensbolig. 87 % af disse kommuner angiver at det drejer sig om under 10 personer.
- I 60 % af kommunerne er der over 20 personer fra en anden kommune på venteliste til en plejebolig/plejehjemsplads.
- 94 % af kommunerne svarer selv, at de aktuelt kan opfylde plejeboliggarantien på to måneder.

Bygning af plejeboliger

- 59 % af kommunerne har konkrete planer, eller er i gang med at bygge flere moderne plejeboliger. Af disse kommuner er der 92 % som vil bygge over 20 enheder.
- Over halvdelen af kommunerne, 55 %, bygger alle de nye plejeboliger, så de også er indrettede til demente. Blandt de 38 %, som ikke bygger alle boliger til demente, angiver 55 % at de vil bygge under 10 enheder så de også er indrettede til demente.
- Den primære årsag til ikke at bygge flere moderne plejeboliger er, at der allerede er bygget tilstrækkeligt med plejeboliger.
- Kun 6 % af alle kommuner angiver at have tomme plejeboliger. Hovedårsagen til dette er, at udbuddet af plejeboliger overstiger den aktuelle efterspørgsel.

- 52 % af kommunerne har på nuværende tidspunkt utidssvarende boliger. Blandt disse kommuner har 51 % konkrete planer om at ombygge boligerne til moderne plejeboliger. 32 % angiver, at de skal nedlægges.
- Af de kommuner, som vil ombygge de utidssvarende boliger, angiver 54 %, at de vil ombygge alle de utidssvarende boliger, så de også er indrettede til demente.

3 Visitationsansvarlig

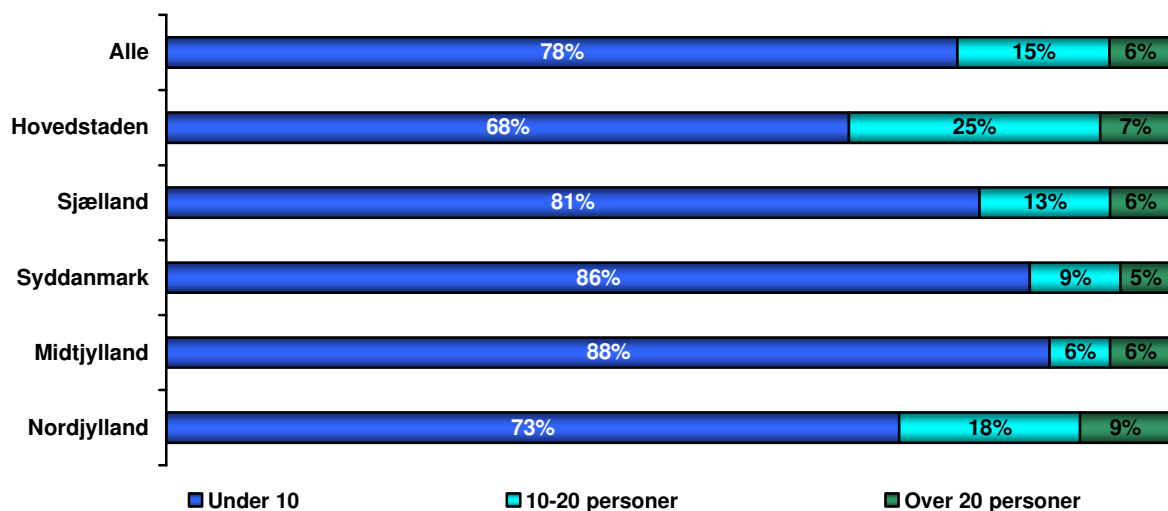
De visitationsansvarlige er indledningsvist blevet spurgt om antallet af personer på hhv. den generelle og den specifikke venteliste. Derudover er der spurgt ind til, hvorvidt kommunen kan overholde plejeboliggarantien samt hvad der evt. måtte være til hindring herfor. De åbne svar er leveret i en separat excell-fil og bliver ikke præsenteret her.

Der er så vidt muligt lavet nedbrud på regionsniveau, men man skal være opmærksom på, at baserne (antallet af kommuner, der har besvaret de forskellige spørgsmål) varierer. Samtidig kan der ved mindre baser $n < 40$ være meget få kommuner repræsenteret i de forskellige regioner, hvorfor tallene skal tages med forbehold. I det tilfælde, hvor basen er meget lille, vil svarfordelingen ikke blive brudt ned på region.

3.1 Den generelle venteliste

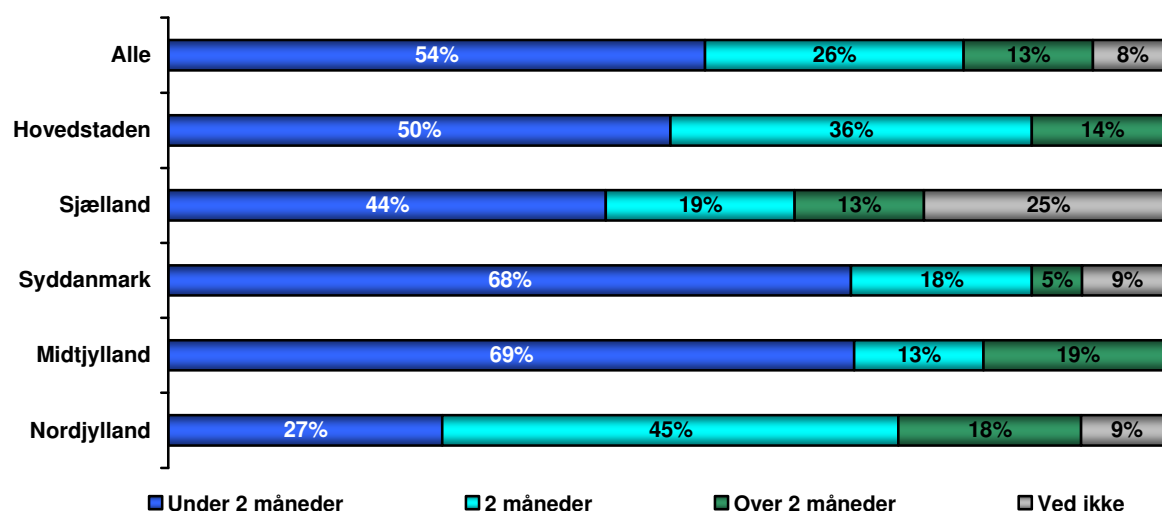
I langt de fleste kommuner, 78 %, er der under 10 på den generelle venteliste, Figur 3.1. Der er regionale forskelle, og i region Syddanmark og Midtjylland er der en større andel kommuner med under 10 personer på ventelisten end i de øvrige kommuner. Region Hovedstaden har den største andel af kommuner med mere end 10 personer på den generelle venteliste, nemlig 32 %. Herefter følger Region Nordjylland, hvor 9 % af kommunerne har over 20 personer på den generelle venteliste.

Figur 3.1 Hvor mange personer står der aktuelt på den *generelle* venteliste i X kommune?

Ser man på den længste ventetid på den generelle venteliste, Figur 3.2, har 80 % af kommunerne en ventetid på 2 måneder eller derunder. Endvidere har region Syddanmark og Midtjylland en stor andel kommuner med en ventetid på under to måneder (det var også i de regioner, hvor der var færrest på venteliste). Region Nordjylland har den mindste andel af kommuner med under 2 måneders ventetid, kun 27 % svarer dette.

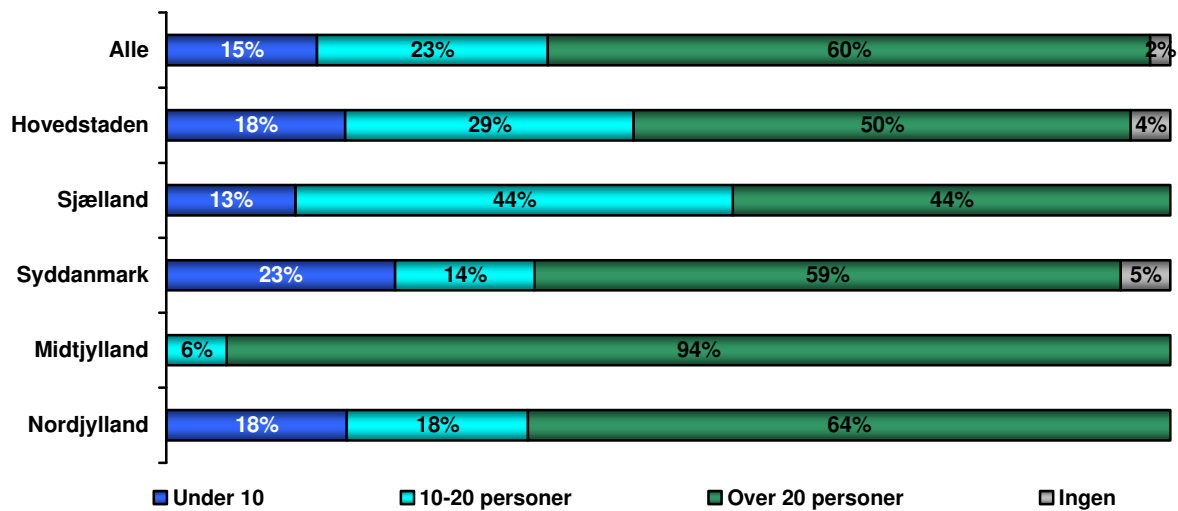
Figur 3.2 Hvor lang er den længste – sammenlagte – ventetid på den generelle venteliste?

3.2 Den specifikke venteliste

Det fremgår af Figur 3.3, at der generelt er flere personer på den specifikke venteliste sammenlignet med den generelle venteliste. Således er der i 60 % af kommunerne over 20 personer på den specifikke venteliste. I Region Midtjylland har hele 94 % af kommunerne over 20 personer på de specifikke ventelister. Region Sjælland har den mindste andel af kommuner med over 20 personer på ventelisten - 44 %.

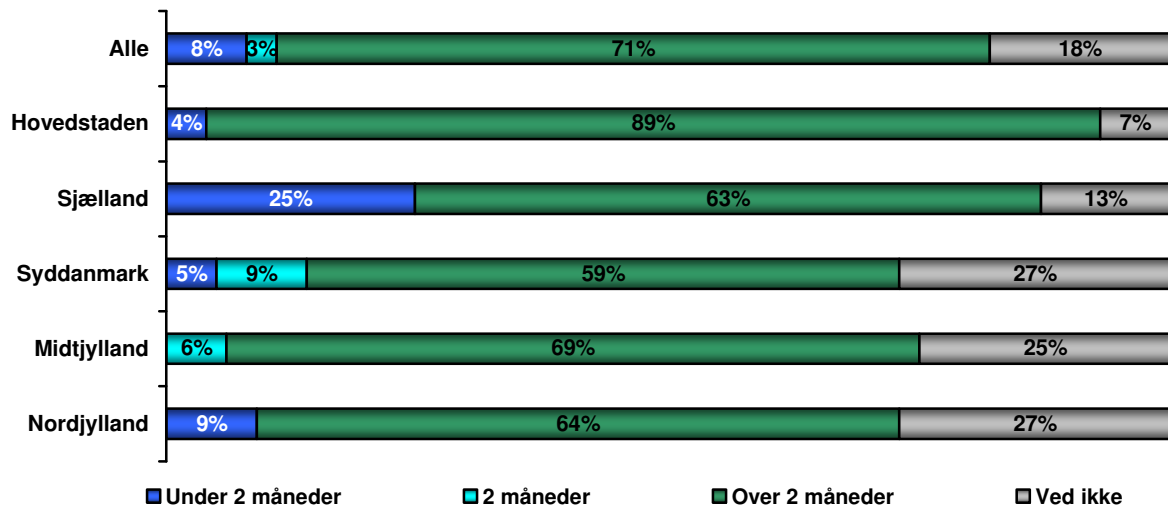
Figur 3.3 Hvor mange personer står aktuelt på én eller flere *specifikke* ventelister?

For langt de fleste kommuner er den længste ventetid på de specifikke ventelister på over 2 måneder, Figur 3.4. 71 % af alle kommunerne tilkendegiver dette.

Region Sjælland har en større andel end de andre kommuner med en længste ventetid på under 2 måneder.

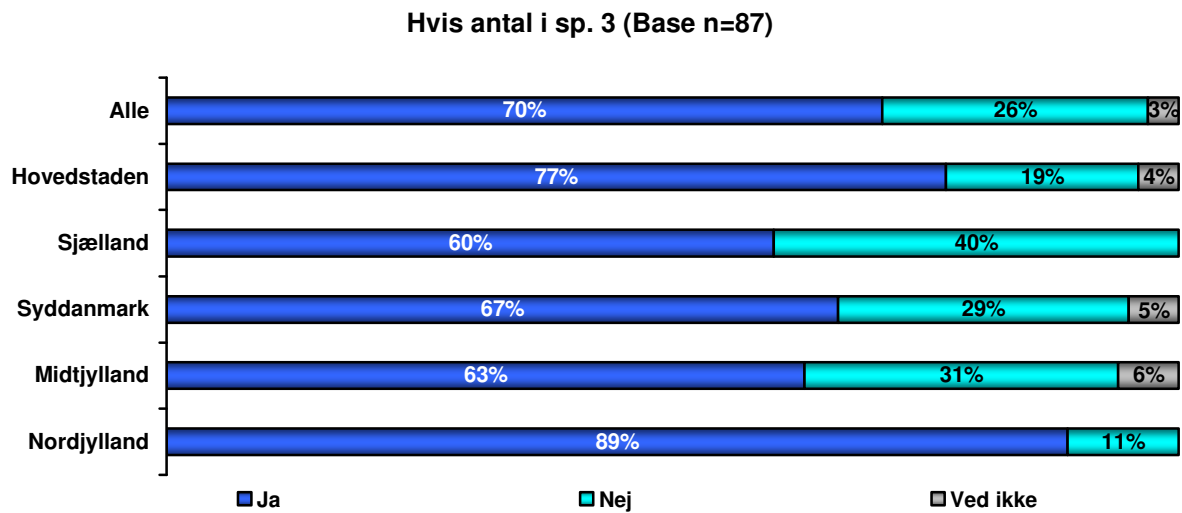
Figur 3.4 Hvor lang er den længste ventetid på de specifikke ventelister?

Der er i langt de fleste kommuner personer på de specifikke ventelister, der ønsker at flytte i demensbolig. På landsplan er der i 70 % af kommunerne givet udtryk herfor, Figur 3.5. Der er især mange i Region Nordjylland der ønsker at flytte i demensboliger, idet 89 % af kommunerne tilkendegiver dette. Herefter følger Region Hovedstaden med 77 %.

I Region Sjælland er der, sammenlignet med de øvrige kommuner, den største andel, hvor der ikke er personer, der ønsker at flytte i demensbolig. 40 % af kommunerne har tilkendegivet dette.

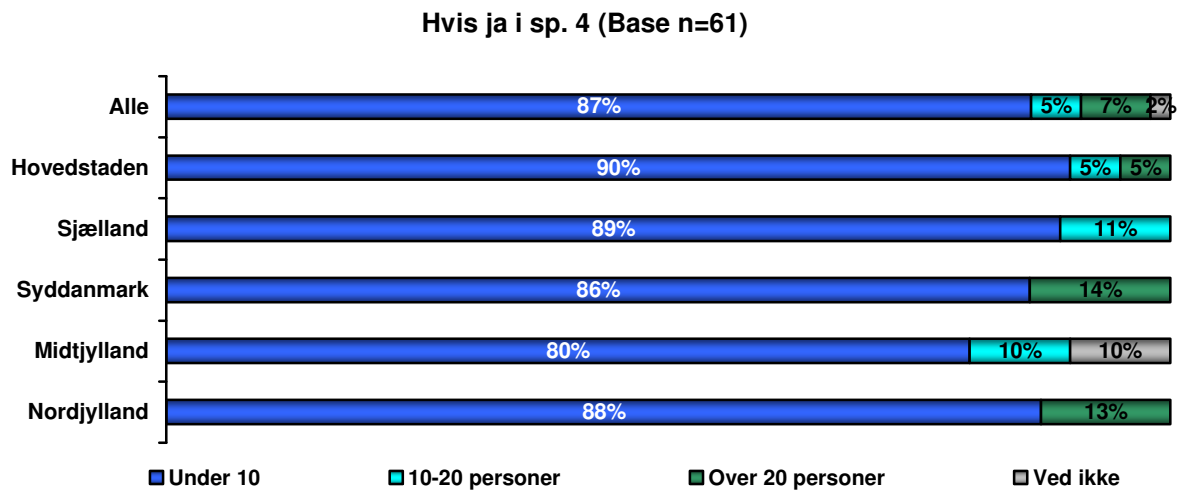
Figur 3.5 Er der på de *specifikke* ventelister personer, som ønsker at flytte i demensbolig?

Af Figur 3.6 fremgår antallet af personer på de specifikke ventelister, der ønsker at flytte i plejebolig indrettet til demente. Det gælder for størstedelen af kommunerne, 87 %, at der er under 10 personer, som har et ønske herom.

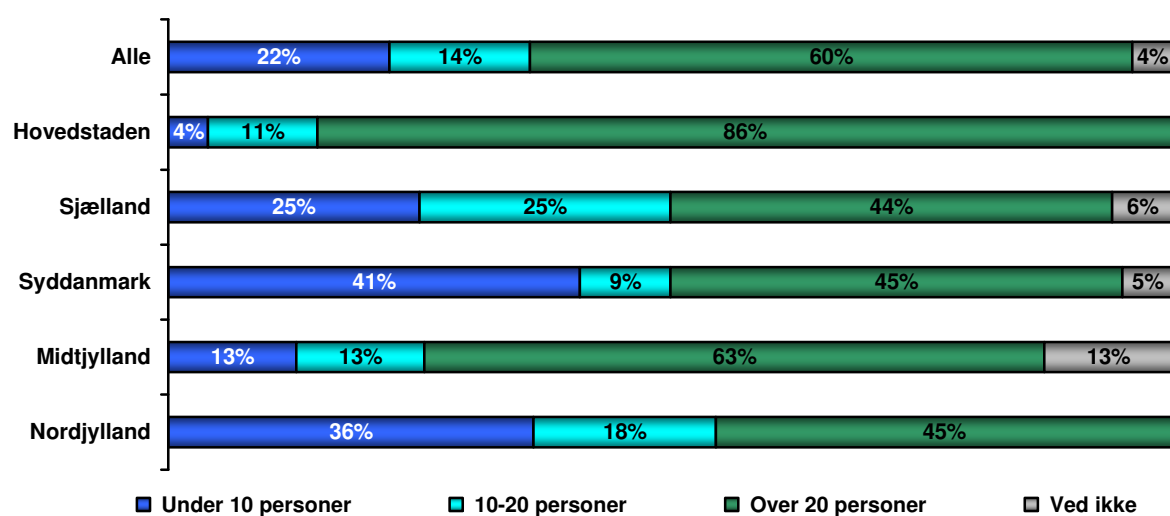
Region Hovedstaden har den største andel, 90 %, af kommuner, hvor der er under 10 personer, der ønsker at flytte i plejebolig indrettet til demente.

Figur 3.6 Hvor mange personer på den *specifikke* venteliste ønsker at flytte i plejebolig, som er indrettet til demente?

Som det fremgår af Figur 3.7 er der generelt mange kommuner, der har borgere fra andre kommuner på venteliste til en plejebolig/plejehjemsplads i kommunen. Der er endvidere regionale forskelle. I Region Hovedstaden er der i 86 % af kommunerne over 20 personer fra andre kommuner, der står på venteliste, hvilket er det højeste niveau. Region Syddanmark har den største andel kommuner, hvor der er under 10 personer på ventelister fra andre kommuner.

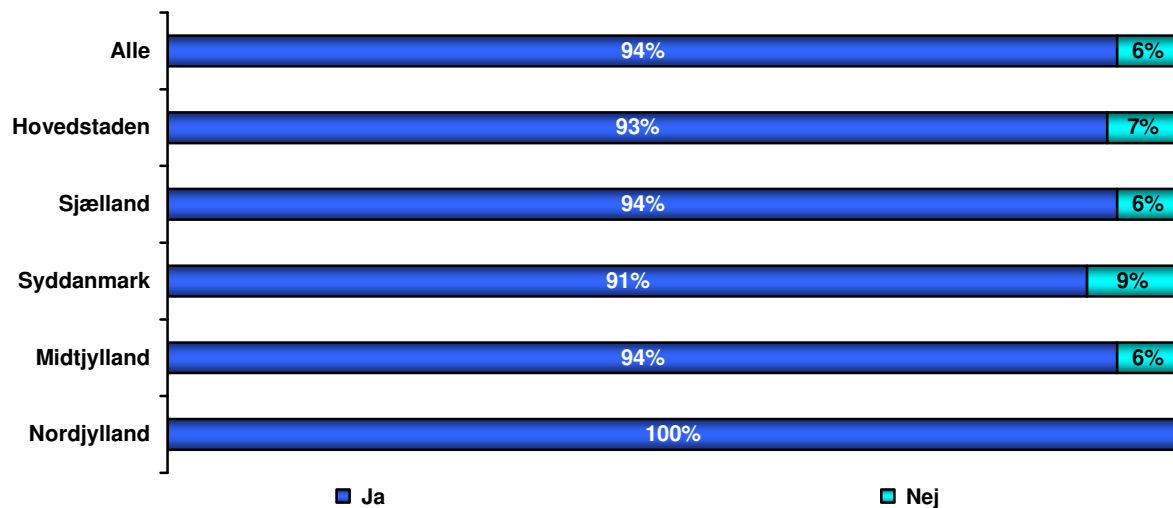
Figur 3.7 Hvor mange borgere i alt fra andre kommuner står på venteliste til en plejebolig/plejehjemsplads i kommunen?

3.3 Plejeboliggaranti

Blandt alle landets kommuner udtrykker langt størstedelen, 94 %, aktuelt at kunne opfylde plejeboliggarantien på to måneder. Dette fremgår af Figur 3.8. Fordelingen er nogenlunde konstant på tværs af regioner. Dog skiller Region Nordjylland sig ud, idet alle kommuner i regionen, kan opfylde plejeboliggarantien. I Region Syddanmark angiver 9 % af kommunerne ikke at kunne leve op til garantien, hvilket er den største andel sammenlignet med resten af landet.

Figur 3.8 Kan X kommune aktuelt opfylde plejeboliggarantien på to måneder?

Der er forskel i, hvornår kommunerne forventer at kunne opfylde plejeboliggarantien.

3 kommuner forventer at kunne opfylde den i 2010, 1 kommune forventer at kunne opfylde den i 2012, 1 kommune forventer at kunne opfylde den i 2013 og 1 kommune svarer 'ved ikke'.

4 Byggesagsansvarlig

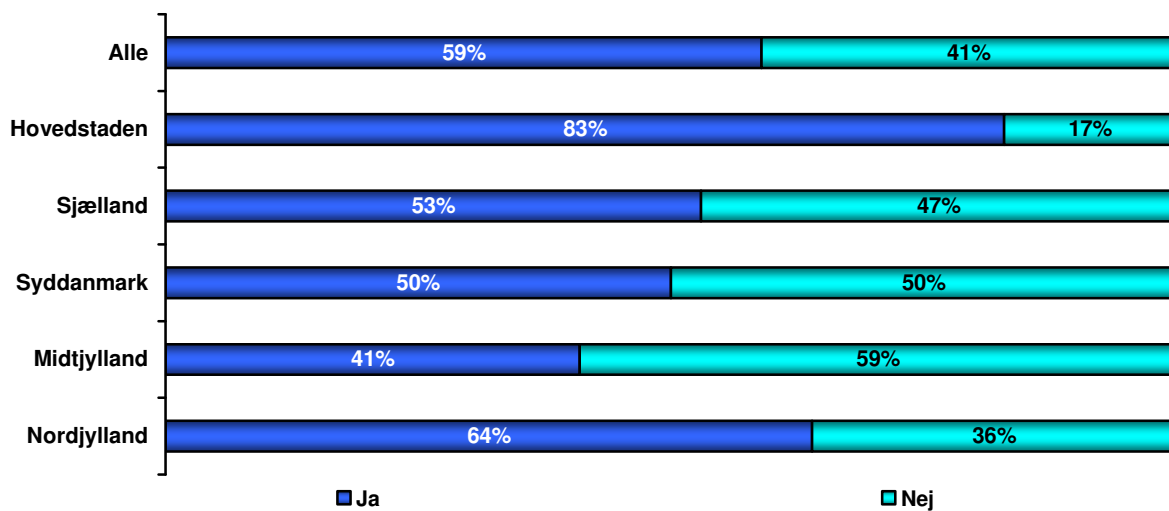
De byggesagsansvarlige i kommunerne er blevet spurgt til bygning og ombygning af plejeboliger. Herunder også plejeboliger særligt indrettet til demente. Ydermere er der spurgt til planlagte byggeprojekter samt planlagt beliggenhed af de nye plejeboliger.

Der er så vidt muligt lavet nedbrud på regionsniveau, men man skal være opmærksom på, at baserne (antallet af kommuner, der har besvaret de forskellige spørgsmål) varierer. Samtidig kan der ved mindre baser $n < 40$ være meget få kommuner repræsenteret i de forskellige regioner, hvorfor tallene skal tages med forbehold. I det tilfælde, hvor basen er meget lille, vil svarfordelingen ikke blive brudt ned på region.

4.1 Bygning af moderne plejeboliger

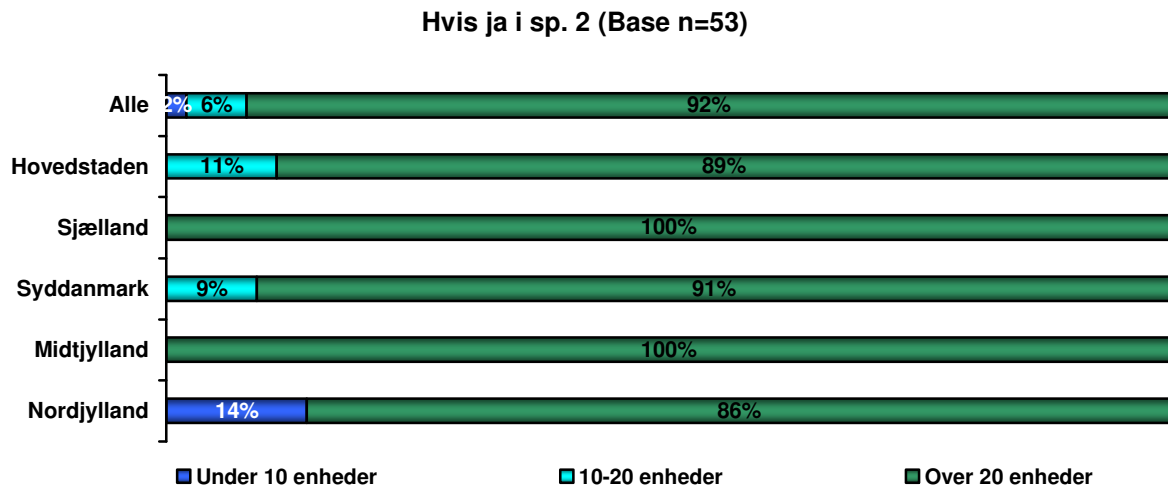
I størstedelen, 59 %, af landets kommuner er man allerede i gang med eller har en konkret plan om bygning af flere moderne plejeboliger. Dette fremgår af Figur 4.1. Der er dog regionale forskelle. Således er der blandt 83 % af kommunerne i Region Hovedstaden enten iværksat eller planlagt bygning af flere moderne plejeboliger. I Region Nordjylland angiver 64 % af kommunerne dette. I Region Midtjylland er der den mindste andel af kommuner, der giver udtryk herfor. Og 59 % af kommunerne i regionen udtrykker, at de ikke har konkrete planer, eller er i gang med at bygge flere moderne plejeboliger.

Figur 4.1 Har I konkrete planer om, eller er I i gang med at bygge flere moderne plejeboliger i X kommune?

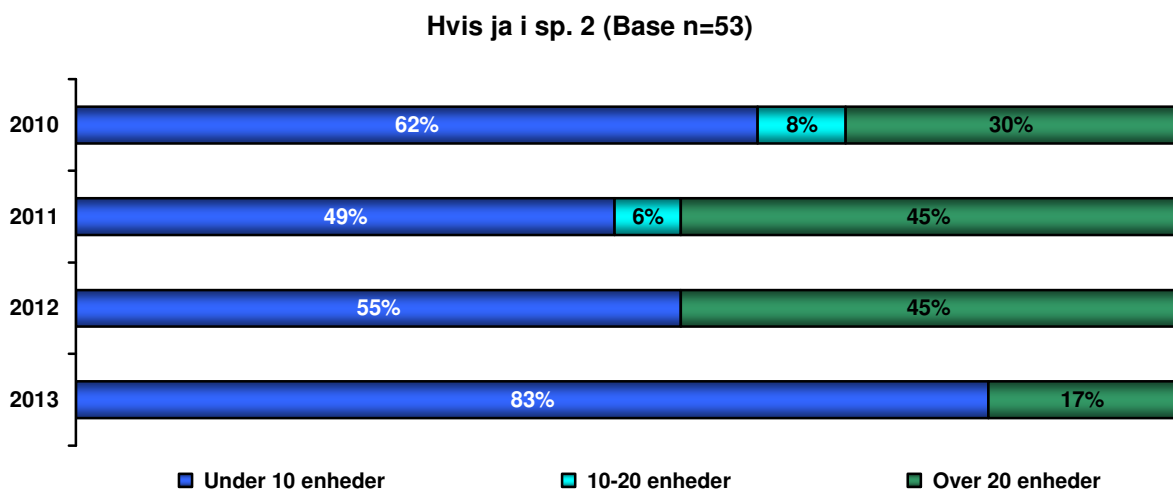
Ser man på, hvor mange plejeboliger kommunerne vil bygge, Figur 4.2, fremgår det, at størstedelen af kommunerne vil bygge over 20 enheder. Blandt alle kommunerne er der 92 %, der har angivet dette svar. Der er mindre regionale forskelle.

Figur 4.2 Hvor mange moderne plejeboliger vil I bygge?

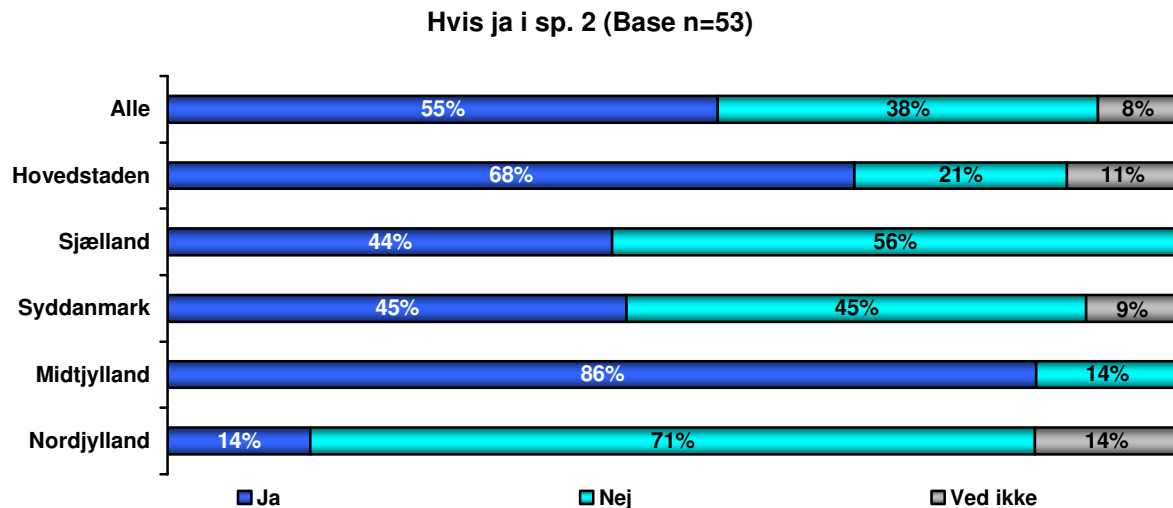
Af Figur 4.3 fremgår antallet af plejeboliger, der vil være klar til indflytning de kommende år blandt de kommuner, som er i gang med eller har konkrete planer om at bygge moderne plejeboliger.

Figur 4.3 Hvornår vil de moderne plejeboliger være klar til indflytning? (Alle kommuner)

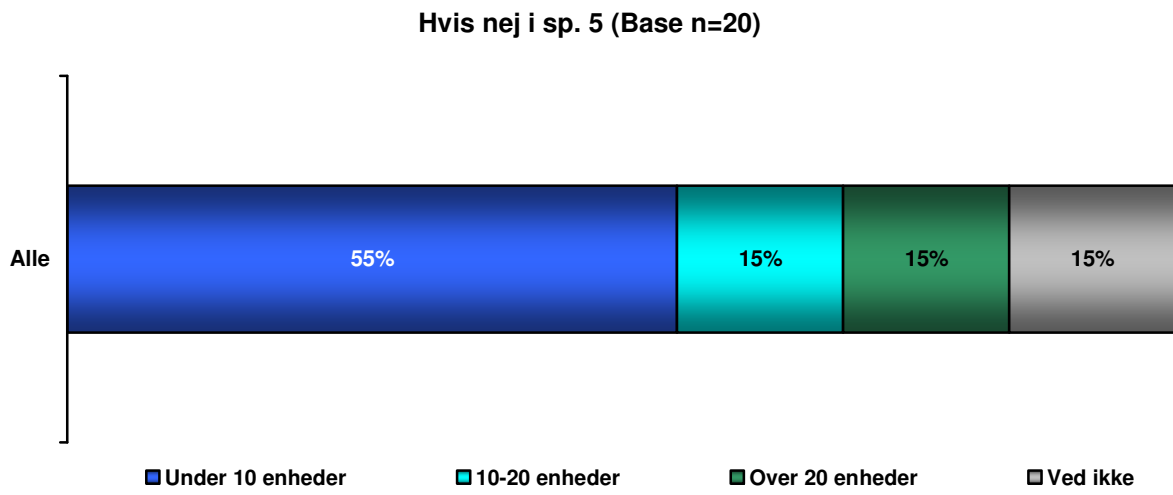
Der er regionale forskelle i, hvorvidt alle de nye plejeboliger, der bygges, også er indrettede til demente. Dette fremgår af Figur 4.4. På landsplan svarer over halvdelen, 55 %, af kommunerne at alle de nye plejeboliger bygges, så de også er indrettede til demente. Kommuner beliggende i Region Midtjylland tilkendegiver dette i højere grad, idet andelen af kommuner, der bygger alle plejeboliger indrettet til demente udgør 86 %. Herefter følger Region Hovedstaden, hvor 68 % svarer, at alle nye plejeboliger bygges, så de også er indrettet til demente. I Region Nordjylland er det laveste niveau, idet kun 14 % af kommunerne har svaret 'ja' til spørgsmålet. 71 % af kommunerne i Region Nordjylland, bygger ikke alle nye plejeboliger, så de også er indrettet til demente.

Figur 4.4 Bygger I *alle* nye plejeboliger, så de også er indrettede til demente?

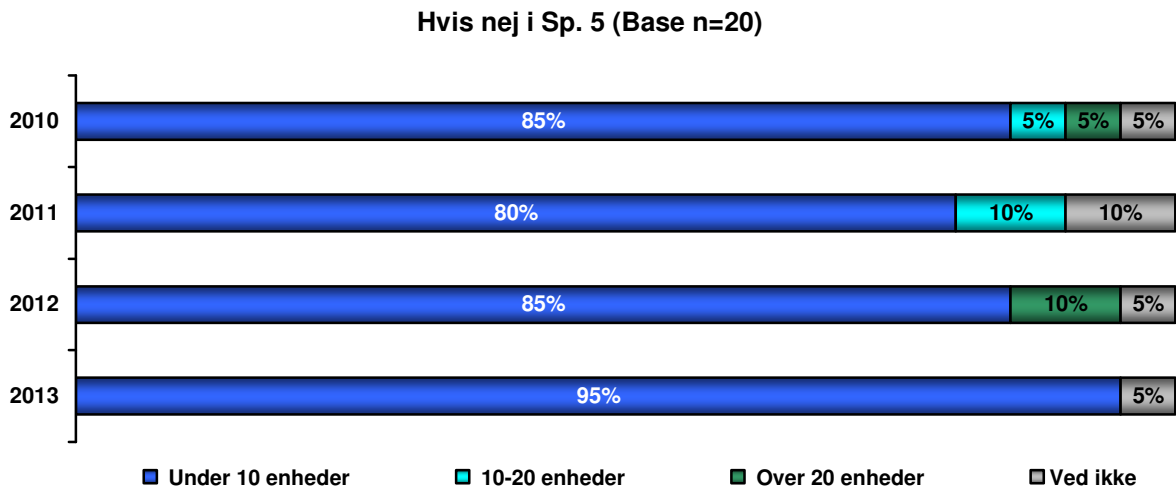
Figur 4.5 viser, hvor mange plejeboliger, der bygges i alt, så de også er indrettede til demente. 55 % af alle kommuner angiver at bygge under 10 enheder. 15 % af kommunerne bygger hhv. 10-20 enheder og over 20 enheder, så de også er indrettet til demente. 15 % af kommunerne ved det ikke.

Figur 4.5 hvor mange plejeboliger bygger I i alt, så de også er indrettede til demente?

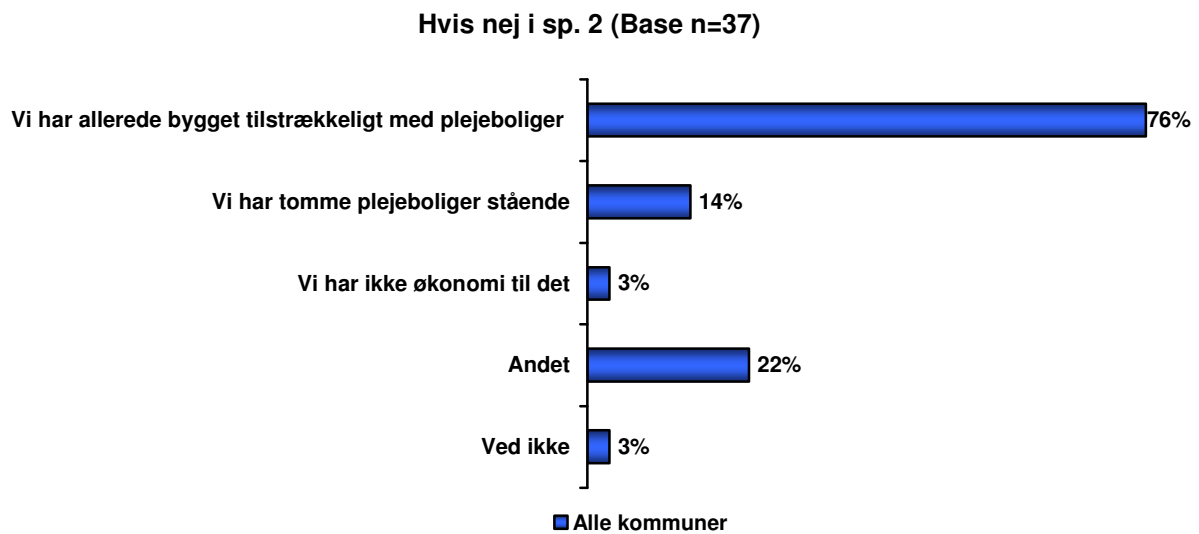
Af Figur 4.6 fremgår for alle kommuner, hvor mange plejeboliger, der vil være klar til indflytning de kommende år. I 2010 er der 85 % af kommunerne der har under 10 enheder klar til indflytning. I 2011 er det 80 % af kommunerne, der tilkendegiver dette, og denne andel er stigende frem til 2013, hvor 95 % af kommunerne har under 10 enheder klar til indflytning. I 2012 er der 10 % af kommunerne, der har over 20 enheder klar til indflytning.

Figur 4.6 Hvornår vil plejeboligerne til demente være klar til indflytning? (Alle kommuner)

Ser man på årsager til, at kommunerne ikke vil bygge flere moderne plejeboliger, svarer langt størstedelen af kommunerne, at de 'allerede har bygget tilstrækkeligt med plejeboliger'. Dette fremgår af Figur 4.7. 14 % af kommunerne svarer, at de har tomme plejeboliger stående, og angiver dette som årsag til ikke at ville bygge flere moderne plejeboliger.

Figur 4.7 Hvad er årsagen til, at I ikke vil bygge flere moderne plejeboliger? (Flere svar mulige)

4.2 Tomme plejeboliger

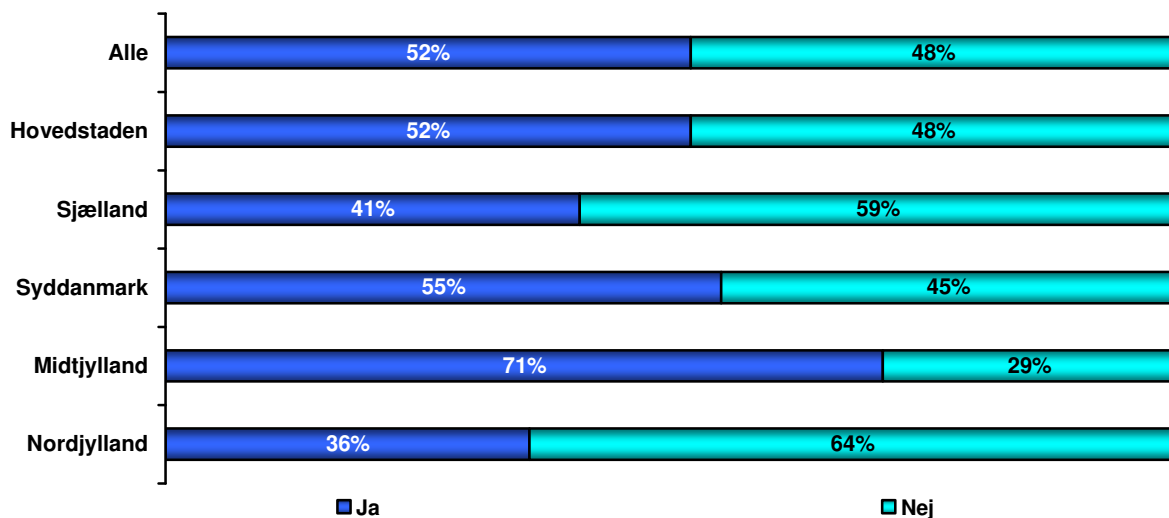
På landsplan anslår 3 kommuner, at de har mellem 10-20 enheder stående tomme.

2 kommuner svarer, at årsagen er, at borgerne mener, at plejeboligerne er for dyre. 1 kommune svarer, at borgerne mener, at de har en forkert beliggenhed, og 3 kommuner svarer, at udbuddet overstiger efterspørgslen.

4.3 Utidssvarende boliger

Af Figur 4.8 fremgår, hvor stor en andel af kommunerne, der tilkendegiver at have utidssvarende boliger. På landsplan er det lidt over halvdelen af kommunerne, 52 %, der tilkendegiver dette. Der er regionale forskelle, idet 71 % af kommunerne i Region Midtjylland har utidssvarende boliger. Herefter følger Region Syddanmark, hvor 55 % af kommunerne har utidssvarende boliger. I Region Nordjylland er der kun 36 % af kommunerne, der har utidssvarende boliger – det laveste niveau sammenlignet med de øvrige regioner.

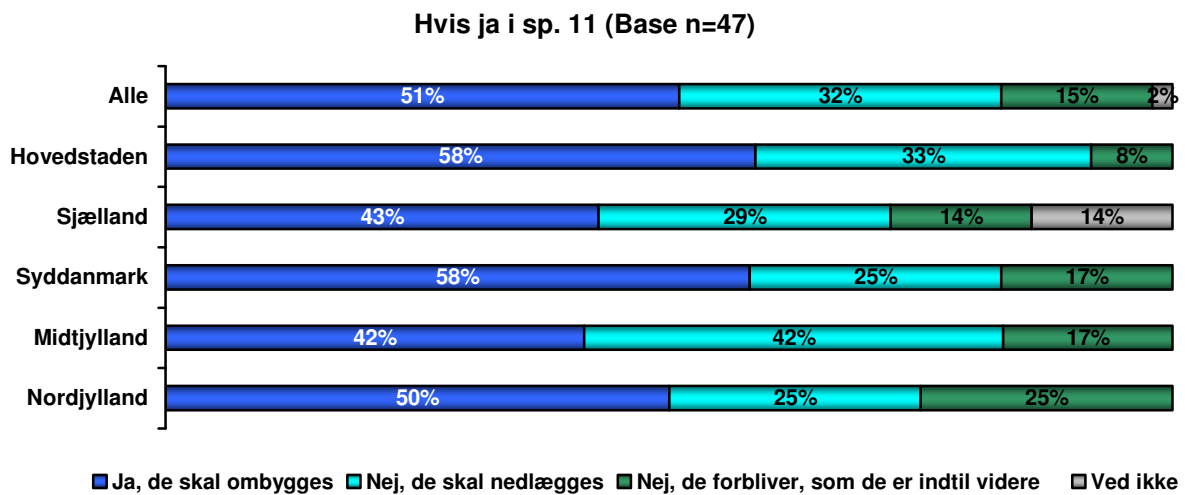
Figur 4.8 Har kommunen på nuværende tidspunkt *utidssvarende boliger*?

51 % af kommunerne har planer om at ombygge utidssvarende boliger til moderne plejeboliger. Dette fremgår af Figur 4.9. Heraf fremgår det også, at der er mindre regionale forskelle. I Region Hovedstaden og Region Syddanmark er der 58 % af kommunerne, der har planer om at ombygge de utidssvarende boliger. I Region Midtjylland er det kun 42 % af kommunerne, der har tilkendegivet dette, mens 42 % af kommunerne i regionen vil nedlægge de utidssvarende boliger.

I Region Nordjylland er den største andel af kommuner, sammenlignet med landsfordelingen, som angiver at de utidssvarende boliger skal forblive som de er. 25 % har tilkendegivet dette.

Figur 4.9 Har i konkrete planer om at ombygge kommunens *utidssvarende boliger* til moderne plejeboliger?

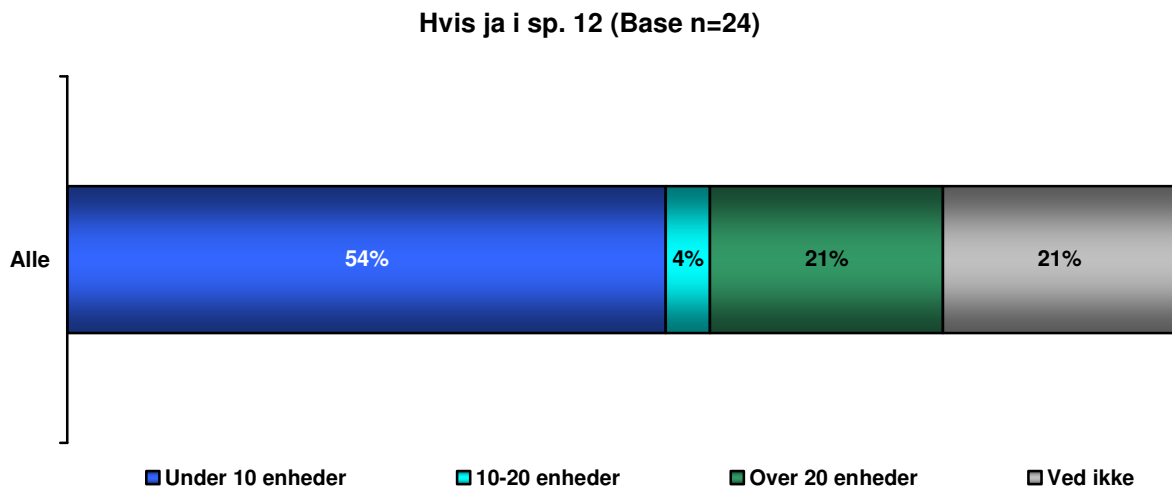

4.4 Ombygning til moderne plejeboliger

Af Figur 4.10 fremgår det, hvor mange utidssvarende boliger kommunerne vil ombygge til moderne plejeboliger i løbet af 2010. Dette er opgjort på antal enheder. Over halvdelen, 54 %, af kommunerne vil ombygge under 10 enheder løbet af 2010. 21 % vil ombygge over 20 enheder, mens 4 % (svarende til 1 kommune) af alle kommunerne vil ombygge 10-20 enheder.

I Region Nordjylland, var der ingen af de adspurgte kommuner der kendte svaret.

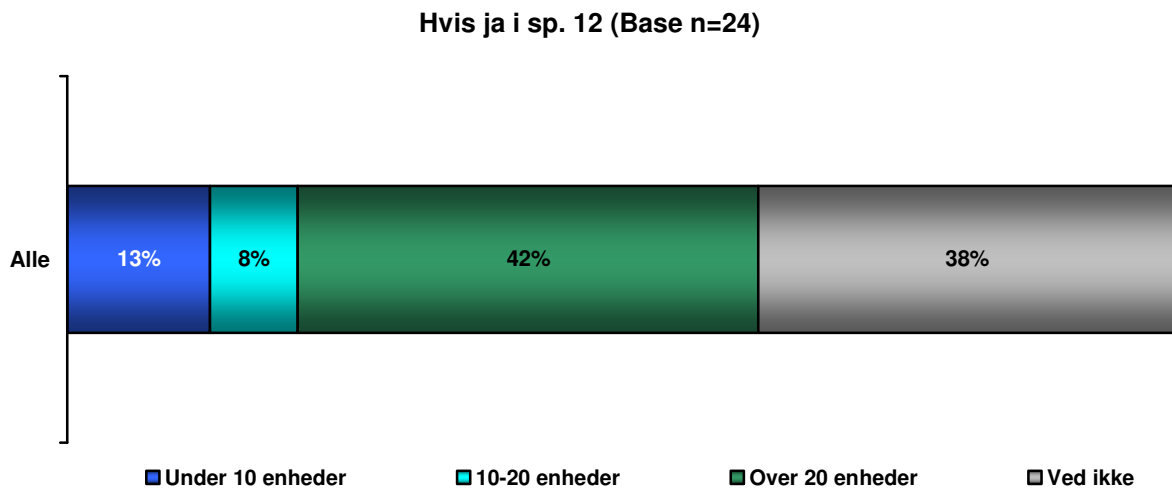
Figur 4.10 Hvor mange utidssvarende *boliger* vil I ombygge til moderne *plejeboliger* i løbet af 2010?

Ser man længere frem i tiden, efter 2010, er der flere utidssvarende boliger, der vil blive ombygget til moderne plejeboliger. Dette ses af Figur 4.11. 42 % af kommunerne angiver, at ville ombygge over 20 enheder senere end 2010. 13 % angiver at ombygge under 10 enheder mens 8 % angiver at ombygge 10-20 enheder til moderne plejehjemsboliger.

I Region Nordjylland, var der ingen af de adspurgte kommuner der kendte svaret.

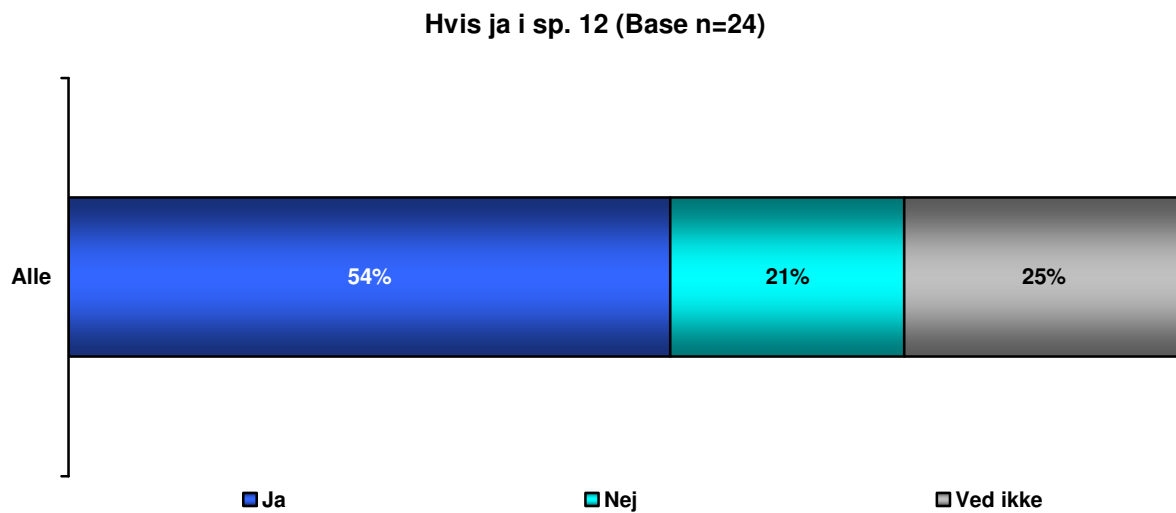
Figur 4.11 Hvor mange utidssvarende boliger vil I ombygge til moderne plejehjemsboliger senere end 2010?

4.5 Ombygning til moderne plejeboliger til demente

På spørgsmålet om, hvorvidt kommunerne vil ombygge alle de utidssvarende boliger, så de også er indrettede til demente, svarer størstedelen af kommunerne ja. Dette fremgår af Figur 4.12, hvor det ses at 54 % af alle kommuner har angivet dette svar. 21 % af de adspurgte kommuner angiver, at de ikke vil ombygge alle de utidssvarende boliger, så de også er indrettede til demente.

Figur 4.12 Vil I ombygge *alle* de utidssvarende boliger, så de også er indrettede til demente?

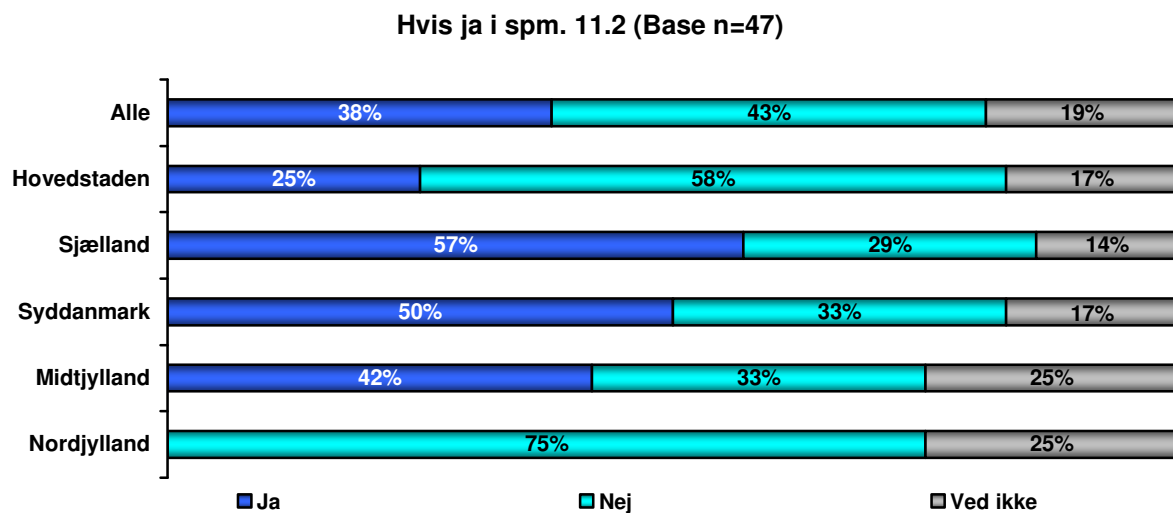
Kommunerne, som ikke ville ombygge alle de utidssvarende plejeboliger så de også er indrettet til demente, er blevet spurgt om, hvor mange af de utidssvarende boliger, der vil blive ombygget så de også er indrettet til demente. Ud af de fem kommuner, der har besvaret spørgsmålet, svarer 1 kommune under 10 enheder, 2 kommuner svarer 10-20 enheder og 2 kommuner ved det ikke.

De samme 5 kommuner er også blevet spurgt om, hvornår de planlægger, at de ombyggede boliger vil være klar til indflytning. Her svarer 2 kommuner, at det vil være senere end 2010, og 3 kommuner ved det ikke.

Adspurgt om man vil ombygge nogle af de gamle plejehjem som aflastningsboliger, akutpladser eller rehabiliteringspladser, er der 38 % af kommunerne, der svarer 'ja'. 43 % af kommunerne siger 'nej' mens de resterende ikke ved det.

Der er regionale forskelle. Disse skal dog ses med forbehold, da andelen af adspurgte kommuner i de forskellige regioner varierer.

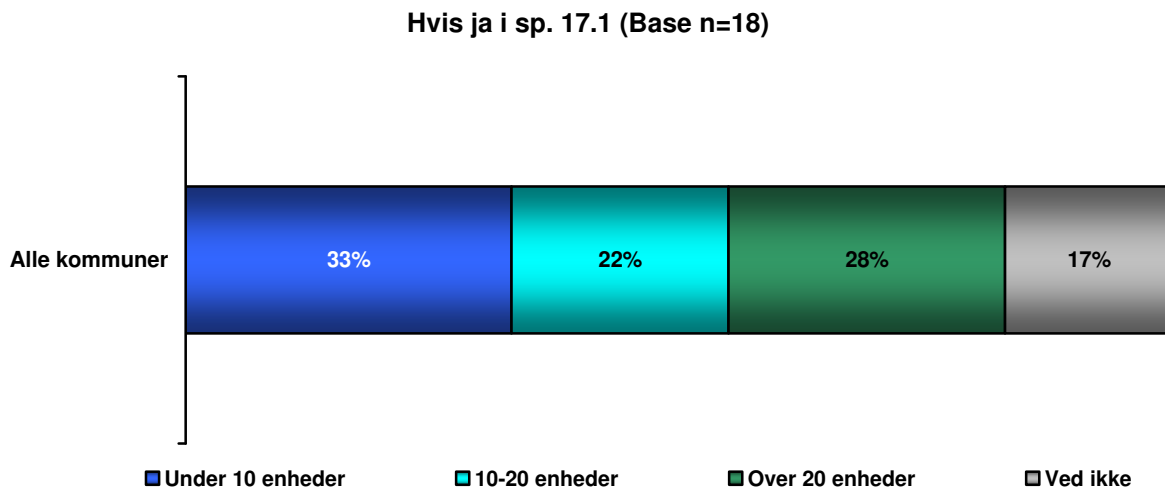
Figur 4.13 Vil I ombygge nogle af de gamle plejehjem som aflastningsboliger, akutpladser eller rehabiliteringspladser?

Af Figur 4.14 fremgår det, hvor mange pladser, der planlægges ombygget til aflastningsbolig, akutplads eller rehabiliteringsplads. Størstedelen af de adspurgte kommuner, 33 %, planlægger ombygning af under 10 enheder. 28 % planlægger ombygning af over 20 enheder mens 22 % planlægger at ombygge 10-20 enheder.

Kommunerne i Region Nordjylland er ikke repræsenteret her, da ingen af de adspurgte kommuner planlagde ombygning.

Figur 4.14 Antal pladser

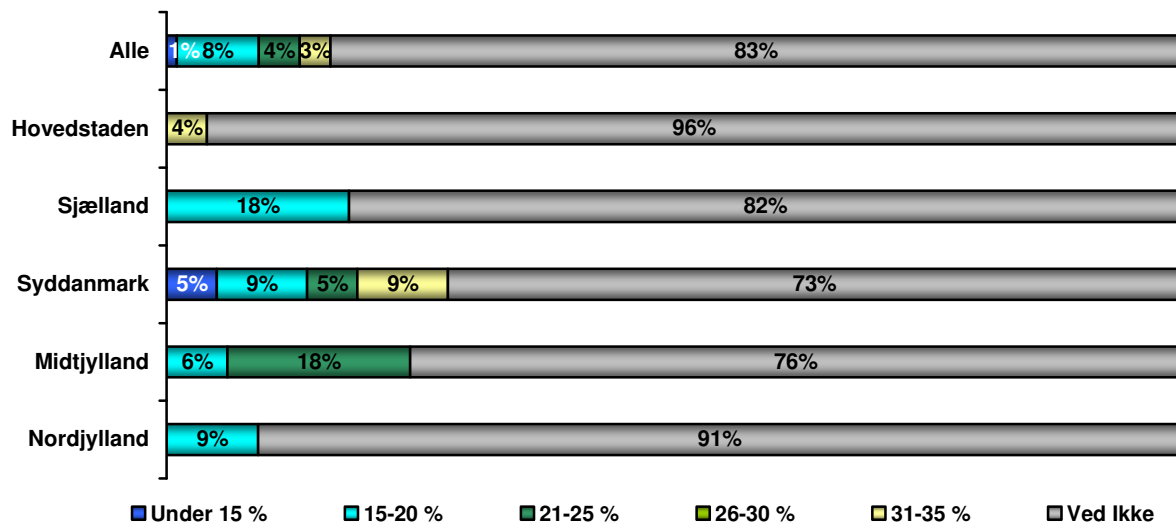

Størstedelen af kommunerne ved ikke, hvordan dækningsgraden med moderne plejeboliger for kommunens 80+ årige er. Dette fremgår af Figur 4.15, hvor 83 % af alle kommuner har svaret 'ved ikke'. Den største 'svar-angivelse' er i Region Syddanmark, hvor 28 % har angivet en dækningsgrad. Blandt disse er der 14 %, der angiver dækningsgraden til over 21-35 %, mens 14 % angiver, at den er under 21 %.

I region Hovedstaden angiver en enkelt kommune (4 %), at dækningsgraden er 31-35 %. De resterende kommuner i regionerne ved det ikke.

4.6 Dækningsgraden blandt 80+ årige

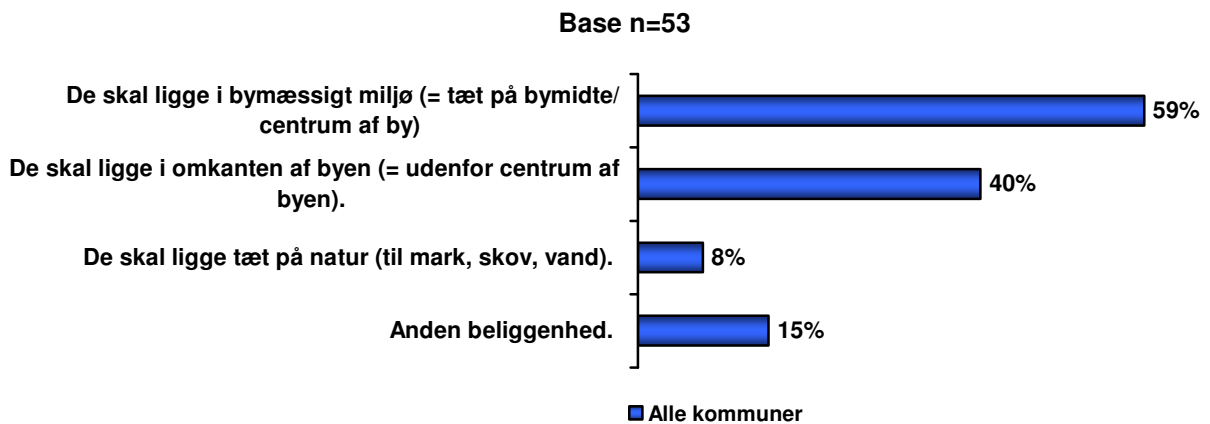
Figur 4.15 Hvordan er dækningsgraden med moderne plejeboliger i din kommune i forhold til kommunens 80+ årige?

4.7 Beliggenhed af nye boliger

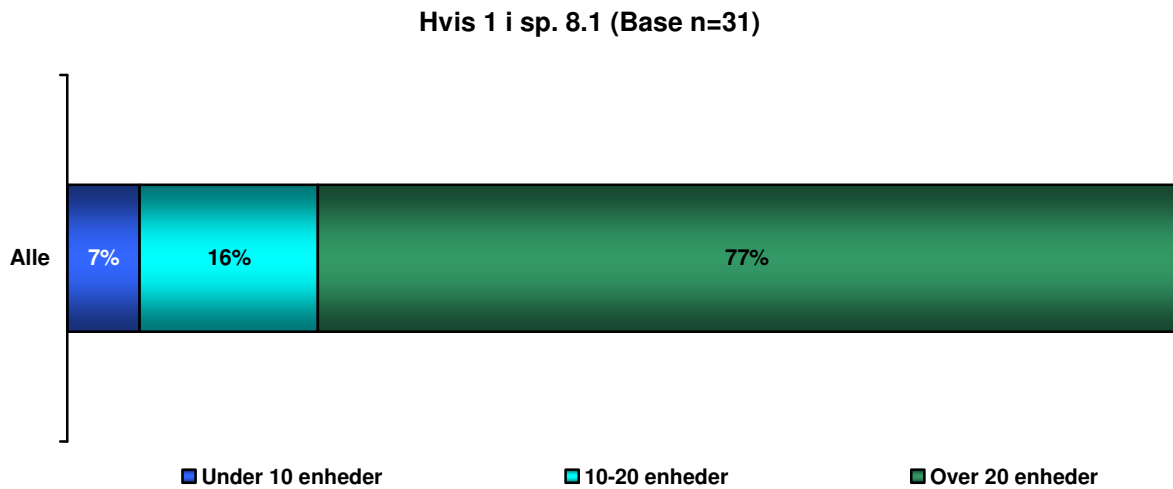
Alle kommuner er blevet spurgt til beliggenheden af de nye plejeboliger. Svarfordelingen for alle kommuner fremgår af Figur 4.16. Lidt over halvdelen af kommunerne, 59 %, mener, at de skal ligge i et bymæssigt miljø. 40 % mener, at de skal ligge i omkanten af byen. Kun 8 % af kommunerne prioriterer beliggenhed tæt på natur, når de bygger nye plejeboliger.

Figur 4.16 Hvor skal de nye plejeboliger ligge? (Flere svar mulige)

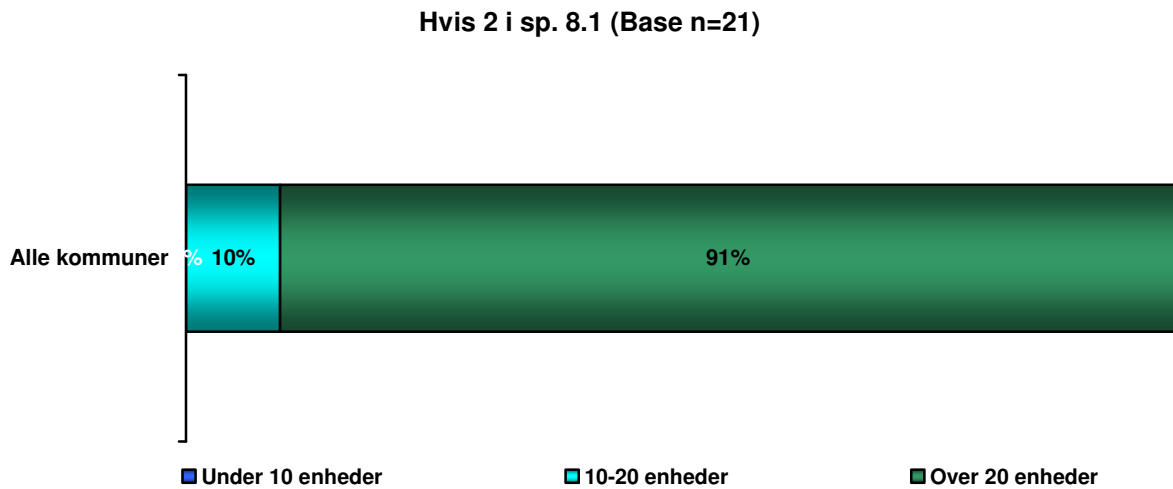
Antal plejeboliger, der er planlagt at skulle bygges i et bymæssigt miljø fremgår af Figur 4.17. Størstedelen af alle kommuner, 77 %, planlægger at bygge over 20 enheder i bymæssigt miljø, mens 7 % planlægger at bygge under 10 enheder.

Figur 4.17 Hvor stort et antal plejeboliger er det planlagt, at der skal bygges i bymæssigt miljø?

Af Figur 4.18 fremgår det, hvor mange plejeboliger, der er planlagt at skulle bygges i omkanten af byen. 91 % af de adspurgte kommuner planlægger at bygge over 20 enheder, mens 10 % af kommunerne planlægger at bygge under 10 enheder i omkanten af byen.

Figur 4.18 Hvor stort et antal plejeboliger er det planlagt, at der skal bygges i omkanten af byen?

Blandt de kommuner, der planlægger at bygge plejeboliger tæt på natur (4 kommuner), er der én kommune, der planlægger at bygge under 10 enheder. Én af de adspurgte kommuner planlægger at bygge 10-20 enheder, mens de sidste 2 kommuner planlægger at bygge over 20 enheder tæt på natur.

5 Bilag – Baggrundsinformation

Intro til undersøgelse om plejeboliggarantien

Plejeboliggarantien

Ældre fik d. 1. januar 2009 en *plejeboliggaranti*, jvf. § 54 a i almenboligloven. Garantien er et ambitiøst påbud i lovform fra regeringen til de danske kommuner. Den går ud på, at ældre der er godkendt til en plejebolig højst må vente to måneder, før de bliver tilbudt en bolig.

Garantien kan opfyldes både ved at tilbyde ældre en moderne plejebolig og en plejehjemsplads. Den gælder også, hvis man ønsker at flytte i plejebolig eller plejehjem i en anden kommune end bopælskommunen.

Garantien på to måneder gælder kun, hvis man siger ja til den plejebolig eller plejehjemsplads, som kommunen tilbyder.

Afslår man kommunens tilbud, fordi man har bestemte ønsker til, hvor man vil bo, slettes man ikke fra den *generelle venteliste* – "**garanti-ventelisten**", men beregningen af to måneders fristen annulleres og en ny frist løber fra det tidspunkt, hvor afslaget er modtaget af kommunen, jvf. § 16 i bekendtgørelse om udlejning af almene boliger (2006-12-12 nr. 138). Det betyder, at man kan komme til at stå på den generelle venteliste i flere perioder.

Har man bestemte ønsker til, hvilken bolig/boliger, de gerne vil flytte ind i, opføres man på *specielle ventelister* for de steder (plejecentre, ældrecentre, plejehjem), man ønsker at flytte ind i.

Men man forbliver som sagt stående på den generelle venteliste **med en ny to måneders periode**. Har man ikke fået opfyldt sine bestemte ønsker på en eller flere af de specielle ventelister indenfor den nye to-måneders periode, vil der starte en ny to-måneders periode på den generelle venteliste. Så man kan risikere at den tid man i alt kommer til at stå på den generelle venteliste bliver rigtig lang.

Ældre Sagen frygter, at plejeboliggarantien betyder, at kommunerne skærper visitationskravene, så det er sværere at blive godkendt til en moderne plejebolig. Og at nogle ældre vil blive placeret i utidssvarende boliger i form af små og dårligt tilgængelige plejehjemspladser uden eget bad og toilet eller få en bolig langt fra deres familie eller lokalområde i de nye storkommuner.

Er tilbuddet fx en utidssvarende plejehjemsplads er risikoen for at man – hvis man accepterer denne, at man må flytte én gang til, når denne nedlægges. Kommunerne er nemlig ifølge en aftale med regeringen – *Plejeboligreformen* – forpligtet til inden for de nærmeste år at nedlægge deres utidssvarende boliger.

Århus og Københavns kommuner – og måske flere kommuner - har en plan om at bruge de utidssvarende boliger som aflastningsboliger for folk, der udskrives fra hospital og ikke kan klare at flytte hjem umiddelbart. Eller hvor der er behov for i en periode at aflaste den raske ægtefælle ved at den svækkede ægtefælle flytter ind i en aflastningsbolig for en periode. De kan også bruges som akutpladser eller rehabiliteringspladser.

Undersøgelsens formål

- At afdække borgernes adfærdsmønster i forhold til plejeboligarantien.
- Hvordan fungerer plejeboligarantien egentlig i praksis?
- Kan kommunerne opfylde plejeboligarantien på to måneder?
- Hvor lang tid i alt - kan man komme til at stå i alt på den *generelle* venteliste
- Hvor lange er de længste ventetider på den generelle venteliste og på de specielle ventelister?
- Hvor mange ældre er opført på *specielle ventelister*, fordi de ønsker at påvirke, hvilken plejebolig eller plejehjemsplads, de skal flytte ind i?
- Hvor mange står på venteliste fra *andre kommuner*?
- Vil kommunerne bygge nye moderne plejeboliger for bedre at kunne opfylde garantien?
- Hvordan ser dækningsgraderne med moderne plejeboliger ud i forhold til behovet¹
- Vil kommunerne bygge nye plejeboliger, så de er demensindrettet?
- Vil kommunerne nedlægge deres utidssvarende boliger (de gamle plejehjem og beskyttede boliger), som de er forpligtet til²?
- Vil kommunerne bruge nogle af disse til aflastningsboliger/akutpladser/rehabiliteringspladser?
- Status på plejeboligbyggeriet ultimo 2010, 2011, 2012 og 2013

Med ældreboligloven fra 1987 blev der sat stop for nybyggeri af plejehjem og beskyttede boliger. Der er endnu ca. 12.000 af disse boliger tilbage.

De skal ifølge *Plejeboligreformen* fra 1991 nedlægges eller ombygges og erstattes af ældreboliger, enten som selvstændige ældreboliger eller som moderne plejeboliger.

De tilbageværende plejehjemspladser og beskyttede boliger er institutionsboliger, hvor beboerne ikke har huslejekontrakt og derfor ikke kan få boligydelse. De drives efter § 192 i socialserviceloven.

¹ Ældre Sagen mener, at dækningsgraden bør være ca. 20 % i forhold til kommunens 80+årige borgere. Det betyder, at der for hver 100 af kommunens 80+årige borgere er en plejebolig til 20 af disse.

² Vi ved, at en del kommuner, fx Københavns Kommune og Herning Kommune samt nogle sønderjydske kommuner, stadig har mange utidssvarende boliger

Plejhjemspladser og beskyttede boliger er utidssvarende boliger. Plejhjemspladser ofte som enkeltværelser uden eget bad og toilet.

Aflastningsboliger/akutpladser/rehabiliteringspladser

Nogle kommuner ombygger eller bruger de utidssvarende boliger til aflastningsboliger/akutpladser/rehabiliteringspladser, hvor ældre, som udskrives fra sygehus, men endnu ikke er klare til at lytte tilbage til egen oprindelige bolig, kan bo midlertidigt. De kan også bruges til hjemmeboende demente – som bor her en periode som aflastning for deres ægtefælle/partner. Eller til rehabilitering.

Moderne plejeboliger

Moderne plejeboliger reguleres efter § 5 i lov om almene boliger og lov om leje af almene boliger.

De har gode adgangs- og tilkørselsforhold, rekreative udearealer, parkeringspladser tæt ved boligen, brandredningsarealer og elevatorer med plads til kørestole.

Alle døre er så brede, at en kørestol uden besvær kan komme igennem. Badeværelser er så store, at det er let at manøvrere en kørestol, og der er plads til to hjælpere.

Fra alle moderne plejeboliger skal man døgnet rundt kunne tilkalde hjælp.

Plejeboligerne har fast tilknyttet personale med serviceareal til omsorg og pleje af beboerne i modsætning til de selvstændige ældreboliger.

Indretningskravene til de to boligtyper er de samme, men de selvstændige ældreboliger betjenes af hjemmeplejens personale. De har heller ikke servicearealer og fast personale tilknyttet.

Beboerne har huslejekontrakt og kan få boligydelse.

Demensboliger

Plejeboliger som demensboliger har i bedste fald en klar og enkel rum-fordeling /planløsning og klare kendetegn, der leder frem til køkken, bryggers og toilet samt farvekontraster mellem gulv og væg og væg og døre og mellem døre og håndtag. Sansehaver udenfor med vand og planter og gange i sløjfer. I nogle tilfælde også demenssikring med sensorer og GPS.

6 Bilag - spørgeskemaer

6.1 Visitationsansvarlig

Spørgsmål til leder af kommunens visitationsudvalg for plejeboliger eller direktionen

Indledningsvist skal der ringes til kommunens hovednummer.

Notér kommune

Goddag, du taler med: _____. Jeg ringer fra Gallup.

Tjekspørgsmål kommune:

Er det X kommune, jeg har ringet til?

Ja – videre

Nej – spring tilbage til 'notér kommune'

Vi er for øjeblikket i gang med at kortlægge, hvor mange personer, der aktuelt står på venteliste til en plejebolig i alle landets kommuner.

Må jeg have lov til at tale med lederen af visitationsudvalget for plejeboliger i kommunen? (Alternativ: Spørg efter direktionen eller den ansvarlige for visitation til plejeboliger i kommunen).

Skærm med følgende muligheder:

Notér afdeling (Visitationsudvalg/Direktion/andet): _____

Notér navn på ansvarlig: _____

Notér evt. direkte telefonnummer på ansvarlig: _____

Notér evt. aftale, hvis den pågældende person ikke er til stede: _____

Når den rigtige respondent træffes:

Goddag, du taler med: _____. Jeg ringer fra Gallup. Vi gennemfører for Ældre Sagen en landsdækkende undersøgelse af, hvor mange personer, der aktuelt står på den generelle venteliste og de specifikke ventelister til en plejebolig og om kommunerne kan opfylde plejeboliggarantien. Et formål er at afdække borgernes adfærdsmønstre i forhold til plejeboliggarantien.

Parallelt hermed undersøger vi også, om landets kommuner har planer om at bygge flere nye plejeboliger for bedre at kunne opfylde garantien. X kommunes byggeansvarlige for byggeri af moderne plejeboliger vil derfor også blive kontaktet.

Både du og din kommune deltager anonymt i undersøgelsen.

Må jeg have lov at stille dig nogle spørgsmål om *den generelle* og *de specifikke* ventelister til plejeboliger og om plejeboliggarantien? Det tager cirka 5 minutter.

1. Ja – begynd interview
2. Notér dato for samtale
3. Evt. notere aftale på et andet tidspunkt
4. Nej – afslut interview

Sp. 1 Hvis ikke allerede oplyst: Hvad er din stillingsbetegnelse?

Notér stillingsbetegnelse: _____

Sp. 2. Hvor mange personer står aktuelt på *den generelle* venteliste i X kommune?

1. Notér det samlede antal: _____
2. Ingen

Sp. 2.1: Hvor lang er den længste – sammenlagte – ventetid på den generelle venteliste?

TIL INT: Sammenlagt: Når en person har stået på den generelle venteliste i flere omgange/ perioder. Dette kan forekomme, mens en person er skrevet op på en specifik venteliste.

1. Notér antal måneder: _____
2. Vil ikke oplyse
3. Ved ikke

Sp. 3. Hvor mange personer står aktuelt på én eller flere **specifikke** ventelister?

1. Notér det samlede antal: _____ (Gå til sp. 4)
2. Ingen
3. Vil ikke oplyse
4. Ved ikke

Sp. 3.1: Hvor lang er den længste ventetid på *de specifikke ventelister*?

1. Notér antal måneder: _____

Sp. 4. Hvis antal i sp. 3: Er der på de **specifikke** ventelister personer, som ønsker at flytte i demensbolig?

1. Ja (Gå til sp. 5)

2. Nej
3. Ved ikke

Sp. 5. Hvis ja i sp. 4: Hvor mange personer på den specifikke venteliste ønsker at flytte i plejebolig, som er indrettet til demente?

1. Noter antal: _____
2. Vil ikke oplyse
3. Ved ikke

Sp.5.1 Hvor mange borgere i alt fra andre kommuner står på venteliste til en plejebolig/plejehjemsplads i kommunen?

1. Notér antal
2. Ingen

Sp. 6. Kan X kommune aktuelt opfylde plejeboliggarantien på to måneder?

1. Ja
2. Nej (Gå til sp. 7)
3. Ved ikke

Sp. 7. Åbent svar. Hvis nej i sp. 6: Hvad er årsagen til, at kommunen ikke kan opfylde plejeboliggarantien på to måneder?

1. Notér: _____
2. Ved ikke

Sp. 7.1 Hvis nej i sp. 6: Hvornår planlægger I at kunne opfylde plejeboliggarantien på to måneder?

1. Notér årstal: _____
2. Ved ikke

Sp.7.2 Har du yderligere kommentarer?

Åbent

Sp. 8. Ønsker du stadig, at din kommune er anonym, eller må jeg videregive svarene sammen med kommunens navn til Ældre Sagen?

Hvis kommunen frafalder anonymitet betyder det, at undersøgelsens resultater kan blive offentliggjort med angivelse af svar fra de enkelte kommuner.

1. Ja, ønsker at være anonym (Gå til sp. 11)
2. Nej, må gerne videregive resultater og kommunens navn (Gå til sp. 10)

Sp. 10. Må Ældre Sagen kontakte dig, hvis foreningen har nogle uddybende spørgsmål?

Notér navn: _____

Notér telefon: _____

Notér e-mail: _____

6.2 Byggeansvarlig

Spørgsmål til den byggesagsansvarlige for byggeri af plejeboliger i kommunens Tekniske Forvaltning eller Plankontoret

Indledningsvist skal der ringes til kommunens hovednummer.

Notér kommune

Goddag, du taler med: _____. Jeg ringer fra Gallup.

Tjekspørgsmål kommune:

Er det X kommune, jeg har ringet til?

Ja – videre

Nej – spring tilbage til 'notér kommune'

Vi er for øjeblikket i gang med at kortlægge, hvor mange moderne plejeboliger, som man planlægger at bygge i alle landets kommuner nu eller i fremtiden

Må jeg have lov til at tale med den byggesagsansvarlige for byggeri af plejeboliger i kommunen.

Skærm med følgende muligheder:

Notér afdeling (Tekniske Forvaltning eller Plankontoret /andet): _____

Notér navn på ansvarlig: _____

Notér evt. direkte telefonnummer på ansvarlig: _____

Notér evt. aftale, hvis den pågældende person ikke er til stede: _____

Når den rigtige respondent træffes:

Goddag, du taler med: _____. Jeg ringer fra Gallup. Vi gennemfører for Ældre Sagen en landsdækkende undersøgelse af, hvor mange moderne plejehjemsboliger, som hver enkelt kommune planlægger at bygge eller allerede er i gang med at bygge. .

Parallelt hermed undersøger vi også, hvor mange personer, der aktuelt står på venteliste til en plejebolig eller en plejehjemsplads og om kommunerne kan opfylde plejeboliggarantien. Jeg har derfor talt med lederen af X Kommunes visitationsudvalg/Direktion. Han/hun har givet mig information om kommunens ventelister og plejeboliggaranti.

Både du og din kommune deltager anonymt i undersøgelsen.

Må jeg have lov et stille dig nogle spørgsmål om X kommune planlægger at bygge flere plejeboliger, eller allerede er i gang med at bygge flere plejeboliger? Det tager cirka 10 minutter.

Ja – begynd interview

Notér dato for interview

Evt. notér aftale på et andet tidspunkt

Nej – afslut interview

Først kommer nogle spørgsmål om, hvorvidt kommunen har planlagt eller er i gang med at bygge flere moderne plejeboliger. Hvis det er tilfældet, vil jeg gerne høre, hvor mange det drejer sig om, hvornår de vil være klar til indflytning, og om nogle eller alle vil blive opført som moderne plejeboliger, der også er indrettede til demente. Til sidst vil jeg gerne høre, om der er nogle planer for at ombygge eller nedlægge de utidssvarende *plejehjemspladser og beskyttede boliger* i kommunen.

Hvis kommunen ikke har planer om/er i gang med at bygge flere moderne plejeboliger vil jeg gerne høre, hvad det skyldes – det kan være, at der ikke er behov.

Sp. 1. Hvis ikke allerede oplyst: Hvad er din stillingsbetegnelse?

Notér stillingsbetegnelse: _____

Sp. 2. Har I konkrete planer om, eller er I i gang med at bygge flere moderne plejeboliger i X kommune?

TIL INT: DET ER VIGTIGT, AT DET KUN ER DE HELT REELLE BYGGEPLANER, DER SPØRGES TIL, ALTSÅ DE BYGGEPROJEKTER, SOM KOMMUNEN VED VIL BLIVE TIL NOGET, ELLER ALLEREDE ER I GANG MED.

1. Ja (gå til sp. 3)
2. Nej (gå til sp. 9)
3. Ved ikke

Sp. 3. Hvis ja i sp. 2. Hvor mange moderne plejeboliger vil I bygge?

INT: Her spørges til antal enheder

1. Notér antal: _____ (Gå til sp. 4)
2. Ved ikke

Sp. 4. Hvis ja i sp. 2: Hvornår vil de moderne plejeboliger være klar til indflytning?

INT:LÆS IKKE OP

1. Antal i 2010
2. Antal i 2011
3. Antal i 2012

4. Antal i 2013

5. Ved ikke

Sp. 5. Hvis ja i sp. 2: Bygger I **alle** nye plejeboliger, så de også er indrettede til demente?

Ja

1. Nej (Gå til sp. 6)

2. Ved ikke

Sp. 6. Hvor mange plejeboliger bygger I i alt, så de også er indrettede til demente?

Notér antal

Sp. 7. Hvornår vil plejeboligerne til demente være klar til indflytning?

INT:LÆS IKKE OP

1. Antal klar til indflytning i 2010

2. Antal klar til indflytning i 2011

3. Antal klar til indflytning i 2012

4. Antal klar til indflytning i 2013

5. Ved ikke

Sp. 9. Hvis nej i sp. 2: Hvad er årsagen til, at I ikke vil bygge flere moderne plejeboliger?

INT: Læs ikke op

1. Vi har allerede bygget tilstrækkeligt med plejeboliger

2. Vi har tomme plejeboliger stående (Gå til sp. 10)
3. Vi har ikke økonomi til det
4. Andre forhold, notér hvilke: _____
5. Ved ikke

Sp. 10: Hvis tomme plejeboliger i sp. 9: Hvor mange plejeboliger, vil du alt i alt anslå, står tomme?

1. Notér antal: _____ (Gå til sp. 11)
2. Ved ikke

Sp. 11. Hvis tomme plejeboliger i sp. 9: Hvad er årsagen til, at plejeboligerne står tomme? Flersvar

INT: læs ikke op

1. Borgerne mener, at de er for dyre
2. Borgere mener, at de har en "forkert" beliggenhed
3. Udbuddet af plejeboliger overstiger den aktuelle efterspørgsel
4. Andre plejeboliger i kommunen er mere attraktive
5. De tomme boliger er utidssvarende
6. Andet, notér
7. Ved ikke

Spørgsmål 11.2: Har kommunen på nuværende tidspunkt **utidssvarende boliger**?

TIL INT: Utidssvarende boliger er plejehjemspladser og beskyttede boliger. Plejehjemspladser kan være enkeltværelser uden eget bad eller toilet. De utidssvarende boliger skal nedlægges eller ombygges, og erstattes af moderne plejeboliger eller selvstændige ældreboliger.

1. Ja – gå til spm. 12
2. Nej – gå til spm. 17.3

Sp. 12. Har I konkrete planer om at ombygge kommunens **utidssvarende boliger** til moderne plejeboliger?

INT:LÆS IKKE OP

1. Ja, de skal ombygges (Gå til sp. 13)
2. Nej, de skal nedlægges
3. Nej, de forbliver, som de er indtil videre
4. Ved ikke

Sp. 13. Hvis ja i sp. 12, Hvor mange utidssvarende *boliger* vil I ombygge til moderne **plejeboliger** i løbet af 2010?

1. Noter antal _____
2. Ved ikke

Sp. 14. Hvis ja i sp. 12, Hvor mange utidssvarende boliger vil I ombygge til moderne plejehjemsboliger senere end 2010?

1. Noter antal: _____
2. Vil ikke oplyse
3. Ved ikke

Sp. 15. Hvis ja i sp. 12, Vil I ombygge **alle** de utidssvarende boliger, så de også er indrettede til demente?

1. Ja

2. Nej (Gå til sp. 16)
3. Ved ikke

Sp. 16. Hvis nej i sp. 15: Hvor mange af de utidssvarende boliger vil I ombygge så også de er indrettede til demente?

1. Notér antal: _____
2. Ved ikke

Sp. 17. Hvis nej, ikke alle i sp. 15: Hvornår planlægger I, at de ombyggede boliger til demente vil være klar til indflytning?

1. I 2010
2. Senere end 2010
3. Ved ikke

17.1: Vil I ombygge nogle af de gamle plejehjem som aflastningsboliger, akutpladser eller rehabiliteringspladser?

TIL INT: Akutpladser/rehabiliteringspladser er det samme som aflastningsboliger, men de kaldes noget forskelligt i forskellige kommuner.

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke

17.2: Hvis ja i 17.1: Notér antal pladser: _____

Nyt spørgsmål

17.3 Hvordan er dækningsgraden med moderne plejeboliger i din kommune i forhold til kommunens 80+ årige?

TIL INT: Dækningsgraden er den andel af borgerne på 80+, som har mulighed for at få en moderne plejebolig. 20 % og derover anses for at være passende.

1. Under 15 %
2. 15-20 %
3. 21-25 %
4. 26-30 %
5. 31-35 %
6. Over 35 %

Spm. 8.1. Hvor skal de nye plejeboliger ligge? Flere svar muligt

1. De skal ligge i bymæssigt miljø (= tæt på bymidte/centrum af by)
2. De skal ligge i omkanten af byen (= udenfor centrum af byen).
3. De skal ligge tæt på natur (til mark, skov, vand).
4. Anden beliggenhed. Noter hvilken _____
5. Vil ikke oplyse
6. Ved ikke

Spm. 8.2, hvis 1-4 i spm. 8.1: Hvor stort et antal plejeboliger er det planlagt, at der skal bygges ...?

INT:LÆS OP

(Svar fra spm. 8.1 skal fremkomme)

1. i bymæssigt miljø (= tæt på bymidte/centrum af by)
2. i omkanten af byen (= udenfor centrum af byen)
3. tæt på natur (til mark, skov, vand)
4. på en anden beliggenhed
5. Angiv antal for hver svarmulighed

Sp.17.2 Har du yderligere kommentarer?

Åbent

Sp. 18. Ønsker du stadig, at din kommune er anonym, eller må jeg videregive svarene sammen med kommunens navn til Ældre Sagen?

Hvis kommunen frafalder anonymitet betyder det, at undersøgelsens resultater kan blive offentliggjort med angivelse af svar fra de enkelte kommuner.

1. Ja, ønsker at være anonym
2. Nej, må gerne videregive resultater og kommunens navn (Gå til sp. 20)

Sp. 20. Må Ældre Sagen kontakte dig, hvis foreningen har nogle uddybende spørgsmål?

Notér navn: _____

Notér telefon: _____

Evt. Notér e-mail: _____

Tak for hjælpen.